

**СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА
ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ В
ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ: МЕТОДОЛОГІЯ,
ТЕОРІЯ, ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ**

Збірник наукових праць

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ**

**ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБІНСЬКОГО**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ, ПСИХОЛОГІЇ, ПІДГОТОВКИ
ФАХІВЦІВ ВИЩОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ**

**ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ І ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ
ІНСТИТУТ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ
ІНСТИТУТ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ І ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ**

**СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ІННОВАЦІЙНІ
МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ В ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ:
МЕТОДОЛОГІЯ, ТЕОРІЯ, ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ**

Збірник наукових праць

Випуск п'ятдесят другий

**Київ - Вінниця
2018**

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE

NATIONAL ACADEMY OF EDUCATIONAL SCIENCE OF UKRAINE

**VINNYTSIA STATE MYKHAILO KOTSIUBYNSKYI PEDAGOGICAL UNIVERSITY
EDUCATIONAL AND SCIENTIFIC INSTITUTE OF PEDAGOGY, PSYCHOLOGY,
PREPARATION OF HIGH QUALIFICATION PROFESSIONALS**

**INSTITUTE OF PEDAGOGICAL AND ADULT EDUCATION
INSTITUTE OF VOCATIONAL TECHNICAL TRAINING
INSTITUTE OF INFORMATION TECHNOLOGIES AND LEARNING TOOLS**

**MODERN INFORMATION TECHNOLOGIES AND
INNOVATION METHODOLOGIES OF EDUCATION IN
PROFESSIONAL TRAINING: METHODOLOGY, THEORY,
EXPERIENCE, PROBLEMS**

Collection of Scientific Papers

Issue 52

**Kyiv – Vinnytsia
2018**

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1

МЕТОДОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДИК НАВЧАННЯ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС

Гуревич Р.С., Опушко Н.Р., Поліщук А.С. ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА: ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ В ХХІ СТОЛІТТІ	5
Волошина О.В., Андрєєва В.І. ДЕОНТОЛОГІЧНА КУЛЬТУРА ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ГОТОВНОСТІ ВЧИТЕЛЯ	11
Джеджула О.М. ДУАЛЬНА ОСВІТА ЯК ЗАСІБ СОЦІАЛІЗАЦІЇ МАЙБУТЬОГО ФАХІВЦЯ	15
Дольнікова Л. В ., Стечкевич Л. К. ІНТЕГРАЦІЯ ТА СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ЗМІСТУ ФУНДАМЕНТАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН У ВИЩІЙ ШКОЛІ	19
Клочко В. І., Клочко О. В. ДОСЛІДЖЕННЯ СТРУКТУРИ СКЛАДОВИХ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ МЕТОДУ ГРУПУВАННЯ БАГАТОВИМІРНИХ СПОСТЕРЕЖЕНЬ.....	23
Козяр М. М., Коваль І. С. КОНКРЕТНО-НАУКОВІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ГОТОВНОСТІ РЯТУВАЛЬНИКІВ	28
Коннова М. В. ПРОБЛЕМА РОЗВИТКУ КОРПОРАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ В КОНТЕКСТІ ІННОВАЦІЙНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ В УПРАВЛІННІ ЗАКЛАДОМ ОСВІТИ.....	31
Кордон Ю.В., Костецька В.В., Керницька Г.С. РЕАЛІЗАЦІЯ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ У ПІДГОТОВЦІ ВИСОКОКВАЛІФІКОВАНОГО МЕДИЧНОГО ПРАЦІВНИКА.....	38
Пайкуш М. А. ІНТЕГРАТИВНО-СИНЕРГЕТИЧНА ПАРАДИГМА У ФОРМУВАННІ ЗМІСТУ ПРИРОДНИЧОНАУКОВОЇ ТА ПРОФЕСІЙНО-ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТЬОГО ЛІКАРЯ.....	42
Повстин О.В. КРИТЕРІАЛЬНО - ДІАГНОСТИЧНИЙ АПАРАТ ВИМІРЮВАННЯ СФОРМОВАНOSTІ УПРАВЛІНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У ГАЛУЗІ БЕЗПЕКИ ЛЮДИНИ	47
Самохвал О.О. MODERNISATION ISSUES OF GERMANY'S SYSTEM OF VOCATIONAL EDUCATION AND TRAINING: REVIEW AND ANALYSIS	51
Столяренко О. В., Столяренко О. В. ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ФОРМУВАННЯ ГУМАНІСТИЧНИХ ЦІННОСТЕЙ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ.....	55
Череп А.Д. ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПРЕДМЕТІВ ГУМАНІТАРНОГО ЦИКЛУ ДО ВИКЛАДАННЯ ЕТИКИ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ...	60
Штифурак В.Є. ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНІ ПРІОРИТЕТИ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНИХ ДОМАГАНЬ.	64

РОЗДІЛ 2
НАУКОВО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ
РЕФОРМУВАННЯ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ «НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА»

Климчук А. М.

THE PECULIARITIES OF THE FOREIGN LANGUAGE ACQUISITION BY CHILDREN AT PRE-OPERATIONAL STAGE OF COGNITIVE DEVELOPMENT 69

Петрова А.І., Абрамович В. В.

ІДЕЇ УЧНЕЦЕНТРИЗМУ ТА ВЧИТЕЛЕЦЕНТРИЗМУ НА УРОЦІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ 72

Білик Т. С.

ВИХОВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ 77

Доманюк О.

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО ВЗАЄМОДІЇ З СІМ'ЄЮ У ФОРМУВАННІ ДОБРОЗИЧЛИВОСТІ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ 81

Єресько О.В.

ФОРМУВАННЯ ВАЛЕОЛОГІЧНИХ ЦІННОСТЕЙ ДІТЕЙ-ПІДЛІТКІВ У ПРОЦЕСІ ВИХОВУЮЧОГО НАВЧАННЯ 85

Мазур К.В.

ОРГАНІЗАЦІЯ ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ УКРАЇНСЬКОГО МУЗИЧНОГО ФОЛЬКЛОРУ 89

Матяш О. І., Катеринюк Г. Д.

ФОРМУВАННЯ ЗДАТНОСТІ УЧНІВ ДО МАТЕМАТИЧНОГО МОДЕЛЮВАННЯ В УМОВАХ ПОЗАКЛАСНОЇ РОБОТИ 93

Наконечна Л.Й., Святецька Н. В.

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД ДО ДІАГНОСТИКИ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕЬ УЧНІВ ОСНОВНОЇ ШКОЛИ З МАТЕМАТИКИ 98

Поливана А.С.

ОСОБЛИВОСТІ ГРОМАДЯНСЬКОГО ВИХОВАННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ (60-ТІ РОКИ – 70-ТІ РР. ХХ СТ.) 102

Рогульська О. О.

СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ «ПРОФЕСІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ» 107

Савчук З. С.

ДЕЯКІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ГОТОВНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ДО РОБОТИ В ІНКЛЮЗИВНОМУ ПРОСТОРІ 111

Сіваш Т.Д., Осадчук С.Ю.

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ЛІТЕРАТУРНО-ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ 116

Рибак І. В., Шахіна І. Ю.

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ 120

Штифурак В.С., Гринькова Л.М., Гринькова О.Ю.

ПСИХОЛОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ АДЕКВАТНОЇ САМООЦІНКИ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ 125

РОЗДІЛ 3
ПСИХОЛОГО – ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ НАВЧАННЯ, ВИХОВАННЯ ТА РОЗВИТКУ УЧНІВ У ЗАКЛАДАХ
ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО – ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ

Галузяк В.М., Давідчук А.О

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ПРОЦЕСУ САМОВИЗНАЧЕННЯ В РАНЬОМУ ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ 129

Богдадюк М. В.

МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ НАРОДНИХ ХУДОЖНІХ ПРОМИСЛІВ 133

Дмітренко Н.Є., Доля І.В.

PROBLEM-BASED LEARNING: IMPLEMENTATION OF PBL IN TEACHING FOREIGN LANGUAGE 137

Каленський А. А.

ВІДКРИТЕ СЕРЕДОВИЩЕ ПРОФЕСІЙНОЇ ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ: ЕТИЧНИЙ АСПЕКТ 141

Кізім С.С., Пампушко Т.В.

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД ДО ПІДГОТОВКИ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ У ЗПТО 145

Ліщун О.Д.

МЕДІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ НА ЗАНЯТТЯХ СОЦІАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНИХ ГУРТКІВ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ 149

Стечкевич О.О., Якимович Т.Д.

ВИКОРИСТАННЯ АУДІОВІЗУАЛЬНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ У ПРОФЕСІЙНО-ПРАКТИЧНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ 152

Сушенцева Л.Л.

ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ МОБІЛЬНОСТІ МАЙБУТНЬОГО КВАЛІФІКОВАНОГО РОБІТНИКА В УМОВАХ СОЦІАЛЬНОГО ПАРТНЕРСТВА 156

Якимович О.Н., Бойко Н.І.

РОЛЬ КОГНІТИВНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ В ЕКСПЕРТНИХ СИСТЕМАХ НАВЧАННЯ 161

РОЗДІЛ 4
СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В КОЛЕДЖАХ І
ТЕХНІКУМАХ

Бідюк Н. М., Олеськова Г. Г.

ЗАСТОСУВАННЯ ОСВІТНЬОЇ ПЛАТФОРМИ FLEXICARE 50+У ПРОЦЕСІ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ СЕСТРИНСЬКОГО ПЕРСОНАЛУ НІМЕЧЧИНИ 165

Біліченко О.В.

АНАЛІЗ ЗМІСТУ КОМПОНЕНТІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ЕТИКИ МАЙБУТНІХ МЕДИЧНИХ СЕСТЕР 168

Чорна І.І.

МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ МОБІЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ЕКОНОМІСТІВ ЗАСОБАМИ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ У ВИЩОМУ ЗАКЛАДІ ОСВІТИ 172

Жамардїй В.О.

ЗАГАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО МЕТОДИКИ ЗАСТОСУВАННЯ ФІТНЕС-ТЕХНОЛОГІЙ НА ЗАНЯТТЯХ ІЗ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ 176

Колеснік К.А.	
ГРУПОВА ДІЯЛЬНІСТЬ: ДЕФІНІТИВНИЙ АНАЛІЗ	180
Кордонська А.В., Дрючило О.А., Асмоловська Т.В., Галушак Л.Б.	
НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ	184
Макогін О.В.	
ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРАКТИКИ СТУДЕНТІВ-БУДІВЕЛЬНИКІВ У ВИЩИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ	188
Сидоренко Ж.В., Побережна М. В.	
ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК АУТОАГРЕСИВНОЇ ПОВЕДІНКИ ОСОБИСТОСТІ ТА ПСИХОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ МІЖСОБИСТІСНИХ СТОСУНКІВ В ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ	192
Якімець Ю.М.	
НАУКОВО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФОРМУВАННЯ ПРОЕКТУВАЛЬНИХ УМІНЬ У МАЙБУТНІХ ТЕХНІКІВ- МЕХАНІКІВ АВТОТРАНСПОРТНОЇ ГАЛУЗІ	196

РОЗДІЛ 5

ПСИХОЛОГО – ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ ВПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ І МЕТОДИК НАВЧАННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Авраменко Н.О.	
ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ІНОЗЕМНИХ АБІТУРІЄНТІВ ВМНЗ ДО ОВОЛОДІННЯ ПРОФЕСІЙНОЮ ТЕРМІНОЛОГІЄЮ	202
Безуглий А. І. , Бойчук В. М., Уманець В. О.	
ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ ЧИННИК УДОСКОНАЛЕННЯ ПІДГОТОВКИ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ	205
Ачкан В.В.	
ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА ЯК СКЛАДОВА СИСТЕМИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МАТЕМАТИКИ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	211
Баглай О.І.	
ІНТЕГРАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СФЕРИ ТУРИЗМУ	215
Белкіна-Ковальчук О. В.	
РОЛЬ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ В СУЧАСНІЙ ОСВІТІ	219
Галушак І. Є.	
ФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ЕКОНОМІСТА ЗАСОБАМИ ПРОЕКТНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	224
Бідюк Д. Є.	
СТАНДАРТИЗАЦІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ХОРЕОГРАФІВ У БРИТАНСЬКОМУ ДОСВІДІ	228
Бобрицька Г.С., Коржова О.В.	
ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК КРЕАТИВНОГО МИСЛЕННЯ У МАЙБУТНІХ ІТ-ФАХІВЦІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ЕЛЕМЕНТІВ ЛІНІЙНОЇ АЛГЕБРИ У КУРСІ ВИЩОЇ МАТЕМАТИКИ	232
Браніцька Т.Р.	
КРИТЕРІЇ ТА ПОКАЗНИКИ СФОРМОВАНOSTІ КОНФЛІКТОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СОЦІОНОМІЧНИХ ПРОФЕСІЙ	235

Бровчак Л.С.	
СТУДЕНТСЬКЕ САМОВРЯДУВАННЯ ЯК ФАКТОР ФОРМУВАННЯ ОРГАНІЗАТОРСЬКИХ ЗДІБНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ	240
Брилін Б.А., Бриліна В.Л.	
ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЕСТЕТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ У ПРОЦЕСІ ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	244
Варава І. М.	
ОСОБЛИВОСТІ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ ЯК СУБ'ЄКТІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	247
Вовчаста Н.Я., Ключковська І.М.	
ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ВИЩИХ ТЕХНІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ	251
Воевода А.Л.	
ДЕЯКІ АСПЕКТИ ДОСВІДУ З ОРГАНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ ВСТУПУ ДО ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ІЗРАЇЛЮ	254
Вороновська Л.П.	
МАТЕМАТИЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ	259
Гордійчук Г.Б., Яценко Н. А.	
ВПЛИВ ЕКОЛОГІЧНОГО МОДЕЛЮВАННЯ НА РОЗВИТОК ПІЗНАВАЛЬНО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ АКТИВНОСТІ СТУДЕНТІВ-ЕКОЛОГІВ	263
Голюк О.А., Лазаренко Н.І., Гурал–Пулроле Й., Кук Т.	
РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАВА СТУДЕНТІВ НА МІЖНАРОДНУ АКАДЕМІЧНУ МОБІЛЬНІСТЬ У ПРАКТИЦІ РОБОТИ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ	268
Горбатюк Р.М., Білан Н. М.	
ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ-ЕНЕРГЕТИКІВ	272
Гречановська О.В.	
ВИКОРИСТАННЯ ІГРОВИХ ФОРМ ПРИ ВИВЧЕННІ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН В ТЕХНІЧНИХ ЗВО	276
Гуцол Л. М.	
МОДЕЛЬ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ В ПРОЦЕСІ ДОЗВІЛЛЕВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	280
Дембіцька С.В., Кобилянський О.В.	
ФОРМУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ МАШИНОБУДІВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ В ПРОЦЕСІ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ	286
Добровольська Н.В.	
МЕТОДИКА ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ РОЗВ'ЯЗАННІ ОПТИМІЗАЦІЙНИХ ЗАДАЧ ...	290
Забавська Г. В.	
ДИДАКТИЧЕСКИЙ ПРИНЦИП ОПЕРЕЖАЮЩЕЙ МОТИВАЦИИ В ОБУЧЕНИИ МАТЕМАТИКЕ БУДУЩИХ ИНЖЕНЕРОВ ДОРОЖНОЙ ОТРАСЛИ	296
Зубко В. С.	
ПРОФЕСІЙНА МОБІЛЬНІСТЬ ЯК ОДИН ІЗ ЧИННИКІВ ПРОФЕСІЙНОЇ УСПІШНОСТІ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ	299
Іванчук А.В., Буга О.І.	
ФОРМУВАННЯ УЯВЛЕНЬ ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ СУЧАСНОГО ВИРОБНИЦТВА В МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ	302
Ігнатєва І.Н., Маліновська Л.В., Стребкова Д.В.	
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЩОДО ПРОЦЕСУ КОНЦЕРТМЕЙСТЕРСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА	307

Кадемія М. Ю., Кобися А. П.	
ВІРТУАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТРЕТЬОГО ПОКОЛІННЯ ЯК МОДЕЛЬ РЕАЛІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ	311
Козак Т. С., Швець О. А.	
ДИЗАЙН-МИСЛЕННЯ ЯК ІНТЕРАКТИВНИЙ МЕТОД РОЗКРИТТЯ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ У ПРОФЕСІЙНІЙ ОСВІТІ	315
Копняк К.В., Остапенко Т.А.	
ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ІНФОРМАТИКИ МАЙБУТНІХ ЕКОНОМІСТІВ У ВИЩІЙ ШКОЛІ	320
Кравчук О. М.	
ДИФЕРЕНЦІЙОВАНИЙ ПІДХІД ДО ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ МАТЕМАТИКИ ПРИ НАВЧАННІ АНАЛІТИЧНОЇ ГЕОМЕТРІЇ.....	325
Крутії К.Л., Карук І.В.	
ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО ЗАПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ «ОСВІТНЯ ПОДОРОЖ» ЯК ФОРМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПАРТНЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДИТИНИ І ДОРОСЛОГО	329
Кухтяк О.Я.	
КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ІНФОРМАЦІЙНОЇ, БІБЛІОТЕЧНОЇ ТА АРХІВНОЇ СПРАВИ	332
Лутковська С.М.	
ФОРМУВАННЯ БАЗОВИХ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ БАКАЛАВРІВ –ЗАВДАННЯ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ У ВНЗ АГРАРНОГО ПРОФІЛЮ	337
Люльчак С.Ю.	
ПРОЕКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ СТУДЕНТІВ ЯК ПРІОРИТЕТНИЙ НАПРЯМ ФОРМУВАННЯ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНЦІЙ	341
Мисик О. С.	
ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ТА МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ ФАХОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ У ПРОЦЕСІ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ	343
Михайленко Л.Ф. , Ковальчук М.Б.	
ФОРМУВАННЯ МЕТОДИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ МАТЕМАТИКИ ПІД ЧАС ПРОХОДЖЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ В ШКОЛІ.....	349
Найко Д. А.	
ОЦІНКА ЯКОСТІ ЗАКРИТИХ МАТЕМАТИЧНИХ ТЕСТІВ	352
Невмержицька О.В. , Пагута М.В.	
САМООСВІТНЯ ДІЯЛЬНІСТЬ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА	360
Омельчук М. А.	
ОБГРУНТУВАННЯ МЕТОДИКИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ З НАДАННЯ ПЕРШОЇ ДОЛІКАРСЬКОЇ ДОПОМОГИ У МАЙБУТНІХ ПРОВІЗОРІВ НА ЗАСАДАХ СИМУЛЯЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	364
Осьмук Н.Г. , Швець О.Г.	
МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ВИКОРИСТАННЯ ТЕСТІВ У СВІТЛІ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ	367
Павлюк Б.В.	
ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПЕРЕВІРКА СФОРМОВАНОСТІ ПРОЕКТНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	371
Панасюк Т.Ю.	
ПРОФЕСІЙНО – ТВОРЧА САМОРЕАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕРТМЕЙСТЕРА У МОРАЛЬНО – ПАТРІОТИЧНОМУ ВИХОВАННІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ЗАСОБАМИ МУЗИЧНОГО ФОЛЬКЛОРУ	376

Петрук В.В.	
ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНОЇ ЕТИКИ СОЦІАЛЬНОГО ПРАЦІВНИКА.....	379
Підлісничка Н. Г.	
МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-МАТЕМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ЕКОНОМІСТІВ	384
Подзигун О.А., Петрова А.І., Ігнатова О. М.	
ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ ІНТЕНСИФІКАЦІЇ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ДЛЯ ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ.....	389
Подорожний В.Г.	
ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ НЕФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ ЛЮДЕЙ ПОХИЛОГО ВІКУ	394
Солтик О. О.	
ПРОБЛЕМА ПРОФЕСІЙНОЇ НАДІЙНОСТІ ФАХІВЦЯ У НАУКОВОМУ ДИСКУРСІ.....	397
Струк А. В.	
ПРОБЛЕМА ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В ТЕОРІЇ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	401
Терепа А. В.	
КРИТЕРІЇ ТА ПОКАЗНИКИ МАТЕМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	406
Тимків Н. М.	
PERSPECTIVES OF HUMAN RESOURCE DEVELOPMENT IN PETROLEUM INDUSTRY	411
Тютюн Л.А., Соя О.М.	
ВИКОРИСТАННЯ ПАКЕТІВ ПРИКЛАДНИХ ПРОГРАМ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ	415
Фрицюк В. А.	
АКТИВІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ДО ПРОФЕСІЙНОГО САМОРОЗВИТКУ	422
Хлипавка Г. Г.	
ВИЗНАЧЕННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ СЛУЖБИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ В ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ.....	425
Холковська І. Л., Московчук О. С.	
ОСОБЛИВОСТІ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО ОСВІТЬОГО ПРОСТОРУ ЯК ЧИННИКА ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ.....	430
Швець В. О., Тітова О.В.	
ІНКЛЮЗИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВЧИТЕЛЯ МАТЕМАТИКИ.....	435
Шевчук О.Ф.	
ВИВЧЕННЯ ВПЛИВУ СІЛЬСЬКОГО КОЕФІЦІЄНТА НА ПРОГНОСТИЧНУ ВАЛІДНІСТЬ КОНКУРСНОГО БАЛА СТУДЕНТІВ-ПЕРШОКУРСНИКІВ	439
Шейко А. О.	
ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ І МЕТОДІВ ПРИ ВИКЛАДАННІ ПСИХОЛОГІЇ ТА ПЕДАГОГІКИ У ВИЩІЙ ШКОЛІ	444
Штепура А. П.	
ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ РЕСПУБЛІКИ ПОЛЬЩА	446
НАШІ АВТОРИ:	451

ФОРМУВАННЯ БАЗОВИХ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ БАКАЛАВРІВ –ЗАВДАННЯ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ У ВНЗ АГРАРНОГО ПРОФІЛЮ

Анотація. В статті розглядаються основні засади формування професійних компетенцій бакалаврів ВНЗ аграрного профілю. Проведено аналіз проблеми дослідження, висвітлено точки зору провідних науковців сучасності з визначення поняття «компетенції» і «професійної компетенції». Визначено, що професійні компетенції є не лише професійними базовими (науковими) знаннями та вміннями, а й ціннісними орієнтаціями, мотивами діяльності бакалавра, стилем взаємин з людьми, з якими він працює, його загальною культурою, здатністю до розвитку свого творчого потенціалу. Компетентність поєднує знання та здатність безпосередньо застосовувати їх в професійній діяльності. Вона є специфічною здатністю особистості, що дає змогу ефективно розв'язувати проблеми, котрі виникають у реальних життєвих ситуаціях. Студент-бакалавр повинен мати певні знання – інструменти, особливі способи мислення й життєві навички. Вищі рівні компетентності передбачають ініціативу, організаторські здібності, здатність оцінювати наслідки своїх дій. Однак природа компетентності така, що оптимальні результати в розв'язанні проблем можливі лише за умови глибокої особистої зацікавленості майбутнього фахівця. Тому основним завданням освіти є професійна підготовка бакалаврів, що спрямована на потреби сьогодення.

Ключові слова: компетентність, професійна компетентність, професійна діяльність, бакалавр.

FORMATION OF BASIC PROFESSIONAL COMPETENCES OF BACHELORS - THE TASK OF MODERN EDUCATION IN HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS OF AGRARIAN PROFILE

Annotation. The article deals with the basic principles of formation of professional competences of bachelors of higher educational institutions of agricultural profile. An analysis of the study highlighted the perspective of leading scientists from the present definition of "competence" and "professional competence". It was determined that professional competence is not only professional bazovymy (scientific) knowledge and skills, but also values, motivation activities bachelor style relationships with people with whom he works, his general culture, the ability to develop their creative potential. Competence combines knowledge and the ability to directly apply them in professional activities. It is a specific ability of the individual, which enables them to effectively solve problems that arise in real life situations. The student-bachelor must have certain knowledge - tools, special ways of thinking and life skills. Higher levels of competence include initiative, organizational ability, ability to assess the consequences of their actions. However, the nature of competence is such that optimal results in solving problems are possible only with the deep personal interest of a future specialist. Therefore, the main task of education is the professional training of bachelors aimed at the needs of today.

Key words: competence, professional competence, professional activity, bachelor.

Постановка проблеми. Протягом останнього десятиліття розвинені країни Європи та світу, серед яких Австрія, Велика Британія, Канада, Нова Зеландія, Німеччина, Франція, деякі країни Східної Європи: Угорщина, Румунія, Молдова, Литва, Латвія та ін. – розпочали ґрунтовну дискусію, котра й досі триває на міжнародному рівні, навколо того, як дати людині належні знання, вміння та компетентності для забезпечення її гармонійної взаємодії з технологічним суспільством, що швидко розвивається. Знані міжнародні організації, що нині працюють у сфері освіти, останніми десятиліттями вивчають проблеми, пов'язані з появою компетентісно орієнтованої освіти; серед них – ЮНЕСКО, ЮНІСЕФ, ПРООН, Рада Європи, Організація європейського співробітництва та розвитку, Міжнародний департамент стандартів тощо [9]. На думку сучасних педагогів, саме набуття життєво важливих компетентностей може дати людині можливості орієнтуватись у сучасному суспільстві, інформаційному просторі, швидкоплинному розвитковій ринку праці, подальшому здобутті освіти. Компетентісно орієнтований підхід до формування змісту освіти став концептуальним орієнтиром шкіл зарубіжжя і породжує безліч дискусій як на міжнародному, так і на національному рівнях різних країн. Саме тому важливим є усвідомлення самого поняття *компетентності*, розуміння, які саме компетентності і як необхідно формувати, що має бути результатом навчання [5].

Аналіз попередніх досліджень. Категоріальна база компетентісного підходу безпосередньо пов'я-

зана з ідеєю цілеспрямованості освітнього процесу, за яким компетенції задають вищий, узагальнений рівень умінь і навичок студентів, а зміст освіти визначається чотирьохкомпонентною моделлю змісту освіти (знання, вміння, досвід творчої діяльності та досвід ціннісного відношення).

На думку провідних науковців (В. Биков, Р. Гуревич, В. Сластьонін, А. Баранніков та ін.) саме перехід від «знання» до «діяльності» в педагогічній освіті лежить в основі сучасного компетентнісного підходу. В цьому контексті компетентнісний підхід до навчання фахівців є основним засобом фундаменталізації освіти та розуміння фундаментальних знань, саме засобом, що дозволяє формувати спільні види діяльності майбутнього фахівця [6, с. 315].

Виклад основного матеріалу. Поняття «компетентність» є дещо ширшим ніж сукупність знань, умінь і навичок, оскільки охоплює не лише когнітивні та операційно-технологічні складові, а й мотиваційні, етичні, соціальні та поведінкові. Воно вбирає результати навчання, систему ціннісних орієнтацій, звички, формується у процесі навчання, проте не лише в навчальному закладі, а й під впливом професійної діяльності, друзів, політики, релігії, культури.

Оскільки компетентність є основою діяльності, тому структуру поняття «компетентність» можна зіставити зі структурою діяльності, до складу якої входять компоненти: усвідомлення потреби, формування мотиву, вибір способу здійснення діяльності, планування діяльності, перелік дій, виконання дій. Усвідомлення потреби і формування мотиву вимагає від людини певної ерудиції для усвідомленого вибору того, що може задовольнити потребу. В процесі вибору способу задоволення потреби суб'єкт діяльності спирається на свої ціннісні установки, соціальні уявлення про те, що можна робити, а що робити не можна. Для планування діяльності людина має знати закономірності, яким підпорядковується вибраний нею спосіб здійснення діяльності, і процеси, котрі прийдеться використати під час цього. Виконання дій неможливе без сукупності знань, на основі яких здійснюється усвідомлений вибір операцій для досягнення мети конкретної дії правильного виконання цієї дії. Для виконання операції суб'єкт повинен мати певні вміння і навички, а також докласти вольові та емоційні зусилля. Тому до внутрішньої структури компетентності входять знання, пізнавальні та практичні вміння і навички, мотивація, ставлення, цінності й етичні норми, емоції та вольові зусилля [1].

У межах компетентнісного підходу під професійною компетентністю розуміється єдність знань, умінь, здібностей, а також готовності діяти в складній ситуації й розв'язувати професійні завдання з високим рівнем невизначеності, здатність і готовність до досягнення більш якісного результату праці, відношення до професії як до однієї з ключових особистісних цінностей [7, с. 3].

Український науковець В. Заболотний зазначає «Компетентність ґрунтується на знаннях і вміннях, але ними не вичерпується, обов'язково охоплюючи особистісне ставлення до них людини, а також її досвід, який дає змогу ці знання «вплести» в те, що вона вже знала, та її спроможність збагнути життєву ситуацію, в якій вона зможе їх застосувати» [3, с. 27].

Структурно-компонентний та функціонально-діяльнісний аспекти компетентності фахівця на сучасному етапі розвитку вищої школи пов'язані з принципами Болонської Декларації – спільної заяви міністрів освіти Європи – до якої Україна приєдналася в 2005 році. Безпосередній інтерес до вивчення категорії «компетентність» продиктований необхідністю «приміряти» до сучасної вітчизняної педагогічної дійсності нові базові одиниці професійної сфери, під якими у світовій освітній практиці розуміють ключові компетенції – як спочатку задані вимоги (норми) до освітньої підготовки, а компетентність розцінюється як сукупність якостей – мінімальний досвід щодо відношення до діяльності в заданій сфері, котра вже відбулася. Розглядаючи сучасні проблеми компетентності бакалаврів ВНЗ аграрного профілю називають високу компетентність українського фахівця запорукою його конкурентоспроможності як на внутрішньому ринку послуг, так і на міжнародному рівні. З точки зору наближення результатів теоретичного дослідження до ситуації в освітній практиці актуалізується необхідність нівелювання стратифікаційних розбіжностей у процесі визнання за кордоном дипломів про вищу професійну освіту, одержуваних випускниками українських ВНЗ.

Професійна компетентність майбутнього фахівця формується на засадах теоретичних знань, практичних умінь, значущих особистісних якостей та життєвого досвіду, що забезпечує готовність фахівця до виконання професійних обов'язків і забезпечує високий рівень його самоорганізації. Зміст цього поняття зумовлюється багатьма чинниками, вивчення яких є одним з основних завдань сучасної освіти.

Сукупність таких характеристик студентів, як мотивація вибору професії, орієнтація в професійному середовищі, уявлення про професію і соціальні установки на продовження освіти дозволили виявити типи студентів стосовно рівня професійної спрямованості.

Перший тип – студенти з позитивною професійною спрямованістю, яку вони зберігають до кінця навчання (≈ 73 %). Орієнтація в професійному середовищі пов'язана з привабливістю змісту професії, значною громадською значимістю. Для них характерний високий рівень активності.

Інший рівень – студенти, для яких вибір професії немає чітко вираженої професійної мотивації, в яких

немає достатньо повної інформації про професію і ставлення до неї до кінця не визначалося ($\approx 16\%$). Активність характеризується непостійністю, чергуванням підйомів і спадів.

Третій тип – студенти з негативним ставленням до професії. Мотивація їхнього вибору зумовлена загальною престижністю вищої освіти, вибором на вимогу батьків і рівень уявлення про професію низький ($\approx 11\%$). Показники активності студентів цього типу невисокі та нестійкі. (Результати одержані за допомогою анкетування студентів).

На основі викладених міркувань, внутрішню структуру компетентності можна подати у вигляді сукупності компонент: мотиваційного, когнітивного, діяльнісного, ціннісно-рефлексивного, емоційно-вольового. Виділені компоненти існують не ізольовано один від іншого, вони тісно взаємопов'язані між собою. Така точка зору на суть компетентності переважає як в роботах українських, так і російських дослідників.

Поняття компетентності найчастіше розглядається як загальні або ключові вміння, базові вміння, фундаментальні шляхи навчання, ключові кваліфікації, ключові уявлення, опори або опорні знання [5, с. 19]. Європейські експерти визначають поняття «компетентність» як здатність успішно задовольняти індивідуальні та соціальні потреби, діяти та виконувати поставлені завдання. Кожна компетентність побудована на комбінації взаємовідповідних пізнавальних ставлень та практичних навичок, цінностей, емоцій, поведінкових компонентів, знань і вмінь, всього того, що можна мобілізувати для активізації дії. Науковець С. Бондар наголошує, що «... компетентність – це здатність особистості діяти. Адже кожна людина не діятиме, якщо вона особисто не зацікавлена в цьому. Природа компетентності така, що вона може проявлятися лише в органічній єдності з цінностями людини, тобто в умовах глибокої особистісної зацікавленості в даному виді діяльності. Отже, цінності є основою будь-яких компетенцій».

Українські науковці [5, 6, 7, 8] по-різному тлумачать поняття компетентності. Найбільшого поширення набуло визначення компетентності як «сукупності знань і вмінь, необхідних для ефективної професійної діяльності: вміння аналізувати, передбачати наслідки професійної діяльності, використовувати інформацію». Дослідниця І. Родигіна підкреслює головну особливість компетентності як педагогічного явища, а саме, «компетентність – це не специфічні предметні вміння та навички, навіть не абстрактні загальнопредметні мисленнєві дії чи логічні операції (хоча, звісно, ґрунтується на останніх), а конкретні життєві, необхідні людині будь-якої професії, віку, сімейного стану – взагалі будь-якій людині».

На думку Л. Василенко та І. Гришина компетентність означає стійку здатність до діяльності зі знанням справи, що включає: глибоке розуміння суті виконуваних завдань і проблем, що розв'язуються; знання досвіду, що наявний у даній галузі, активне володіння його кращими досягненнями; уміння вибирати засоби і способи дії, адекватні конкретним обставинам; почуття відповідальності за досягнуті результати; здатність навчатися на помилках і вносити корективи в процесі досягнення цілей.

Бути компетентним – значить уміти мобілізувати в цій ситуації набуті знання і досвід. Під час обговорення компетентності увага звертається на конкретні ситуації, в яких вони проявляються. Є смисл говорити про компетентність лише тоді, коли вона проявляється в будь-якій ситуації; нереалізована компетентність, будучи потенцією, не є компетентністю (М. Рижаків). Компетентність не може бути ізольована від конкретних умов її реалізації. Вона органічно пов'язує одночасну мобілізацію знань, умінь і способів поведінки, спрямовані на умови конкретної діяльності.

Отже, компетентність – це специфічна здатність особистості, що дає змогу ефективно розв'язувати проблеми, котрі виникають у реальних життєвих ситуаціях. Людина повинна мати певні знання – інструменти, особливі способи мислення й життєві навички. Вищі рівні компетентності передбачають ініціативу, організаторські здібності, здатність оцінювати наслідки своїх дій. Однак природа компетентності така, що оптимальні результати в розв'язанні проблем можливі лише за умови глибокої особистої зацікавленості людини [2, с. 143].

Професійну компетентність розглядають як рівень володіння знаннями, вміннями та нормативами, необхідними для виконання професійних обов'язків, а також як реальну професійну діяльність відповідно до еталонів і норм суспільства. Тобто, її виявлення відбувається через систему знань, умінь, особистісних якостей, що є адекватними структурі та змісту діяльності особистості. Так С. Сисоева і Н. Баловсяк професійну компетентність визначають як найвищий рівень професійної майстерності – знань, умінь, розвитку здібностей, результатів і способів діяльності людини, норм поведінки, внутрішніх мотивів, що дозволяють досягти високих результатів професійної діяльності.

Професійна компетентність сучасного фахівця є складним багатокомпонентним поняттям, що в сучасній науковій літературі характеризується з точки зору кількох наукових підходів: соціокультурного, діяльнісного, комунікативного, професійного, контекстно-інформаційного та психологічного [3].

У межах компетентнісного підходу під професійною компетенцією розуміється єдність знань, умінь, здібностей, а також готовності діяти в складній ситуації і вирішувати професійні завдання з високим рівнем невизначеності; здатність та готовність до досягнення більш якісного результату праці, ставлення до професії як

до однієї з ключових особистісних цінностей [4].

Поняття саме професійної компетентності визначається через низку вимог, які вносяться до обов'язкового розв'язання професійних питань і завдань, що спираються на базову кваліфікацію фахівця, котра може бути розширена або ускладнена залежно від когнітивного, системно-діяльнісного й особистісно орієнтованого підходу (цілей, завдань, структури, способів та інших елементів професійної діяльності персоніфікованої особистості).

Аналіз наукової психологічної і педагогічної літератури показав, що нині є різні підходи і до визначення професійної компетентності: в одному випадку вона розглядається як система знань, умінь і навичок без урахування мотиваційно-потребної сфери особистості (А. Вербицький, М. Кабардов), у іншому – через призму особистості фахівця (І. Бех, І. Богданова, Т. Браже, О. Заболотська, Л. Петухова, О. Пехота), в третьому випадку визначається через наявність цілісної системи професійно важливих якостей і виступає основним моментом професійного становлення особистості (І. Зязюн, Л. Тархан) тощо.

Низка дослідників (А. Вербицький, М. Кабардов, Н. Кузьміна) визначає професійну компетентність лише через систему знань, умінь і навичок без урахування мотиваційно-потребної сфери особистості.

Разом з тим, як показав аналіз, поняття компетентності є набагато ширшим і не розглядається як проста сума «знань – умінь – навичок», а має дещо інший смисл. Воно містить не лише когнітивну й операційно-технологічну, а й індивідуально-значиму, креативну й інші складові особистості [8].

Компетентність поєднує знання та здатність безпосередньо застосовувати їх в професійній діяльності. На думку Т. Браже, професійна компетентність визначається не лише професійними базовими (науковими) знаннями та вміннями, а й ціннісними орієнтаціями, мотивами його (бакалавра) діяльності, розумінням себе навколишнього світу, стилем взаємин з людьми, з якими він працює, його загальною культурою, здатністю до розвитку свого творчого потенціалу.

На думку О. Гури, основними компонентами професійної компетентності фахівця є наступні: 1) знання – в більшості – логічна інформація про навколишній і внутрішній світ людини, зафіксована в її свідомості; 2) уміння – психічні утворення, які полягають у засвоєнні людиною способів і навичок діяльності; 3) навички – дії сформовані в процесі повторення і доведені до автоматизму; 4) професійна позиція – система сформованих установок і орієнтацій, відношення й оцінок внутрішнього і навколишнього досвіду, реальності та перспектив, а також домагань, які визначають характер дій, поведінки. Процес формування професійної позиції базується на спрямованості особистості (психологічна властивість, яка поєднує цінності, прагнення, потреби особистості); 5) індивідуально-психологічні особливості людини – поєднання різних структурно-функціональних компонентів психіки, які визначають індивідуальність, стиль діяльності, поведінки та виявляються в якостях особистості; 6) акмеологічні варіанти – внутрішні збудники, що зумовлюють потребу в саморозвитку, творчості та самовдосконаленню.

Аналізуючи професійну компетентність бакалавра, можна виявити три різні точки погляду на неї. Згідно першої точки зору, професійна компетентність – це інтегративне поняття, що включає три складових – мобільність знань, варіативність методу, критичність мислення. Інша точка зору полягає в тому, що професійна компетентність розглядається як система трьох компонентів: соціальна компетентність (здатність до групової діяльності та співпраці з іншими робітниками, готовність до прийняття відповідальності за результат своєї праці, володіння прийомами професійного навчання); спеціальна компетентність (підготовленість до самостійного виконання конкретних видів діяльності, вміння вирішувати типові професійні завдання, вміння оцінювати результати своєї праці, здатність самостійно набувати нові знання й уміння з фаху); індивідуальна компетентність (готовність до постійного підвищення кваліфікації і реалізації себе в професійній праці, здатність до професійної рефлексії, подолання професійних криз, деформацій). Третя точка зору полягає у визначенні професійної компетенції як сукупності двох компонентів: професійно-технологічної підготовки і ключових компетенцій, що мають надпрофесійний характер і необхідні кожному фахівцю [6].

Висновок. Отже, освіта сьогодні, перш за все, має відповідати інтересам та запитам суспільства, а отже одним з основних її завдань є професійна підготовка бакалаврів, що спрямована на потреби сьогодення.

Сучасна освіта, будучи каналом трансляції соціокультурних цінностей, не є засобом формування людини загалом. Вона формує фахівця в конкретному суспільстві, згідно з потребами цього суспільства, що усвідомлює цілі розвитку особистості фахівця і виконавця їх реалізації. Тому саме суспільство в особі роботодавців та інших зацікавлених осіб має визначати основні соціально значущі вимоги до якості підготовки фахівця, його професійної компетентності й готовності до майбутньої професійної діяльності.

Список використаної літератури:

1. Кадемія М. Ю. Інноваційні технології навчання: словник глосарій: навчальний посібник для студентів, викладачів / М. Ю. Кадемія, Л. С. Євсюкова, Т. В. Ткаченко. – Львів : Вид-во «СПЛОМ», 2011. – 196 с.

2. Козяр М. М. Професійна компетентність викладача ВНЗ / М. М. Козяр // Сучасні інформаційні технології та інформаційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми // зб. наук. пр. – Вип. 36 / Редкол.: І. А. Зязюн (голова) та ін. – Київ-Вінниця : ТОВ фірма «Планер», 2010. – С. 314-319.
3. Комп'ютерно орієнтовані засоби та мультимедійні технології навчання : навч. посіб. / Р. С. Гуревич, О. В. Шестопалюк, Л. Л. Коношевський, О. Л. Коношевський; за редакцією проф. О. В. Шестопалюка. – Вінниця : ТОВ Фірма «Планер», 2012. – 619 с.
4. Лукьянова М. И. Психолого-педагогическая компетентность учителя: диагностика и развитие : монография. – Ульяновск : УИПКПРО, 2002. – 184 с.
5. Овчарук О. О. Компетентісний підхід в освіті: загальноєвропейські підходи / О. О. Овчарук // інформаційні технології і засоби навчання. – 2009. – № 5 (13). Режим доступу до журналу: [http://www.ime.edu-ua.net/em.html](http://www.ime.edu.ua.net/em.html).
6. Освітнє середовище для підготовки майбутніх педагогів засобами ІКТ: [монографія] / Р. С. Гуревич, Г. Б. Гордійчук, Л. Л. Коношевський, О. Л. Коношевський, О. В. Шестопалюк; за ред. проф. Р. С. Гуревича. – Вінниця : ФОП Рогальська І.О., 2011. – 348 с.
7. Петухова Л. Є. Інформаційна компетентність майбутнього фахівця як педагогічна проблема / Л. Є. Петухова // Комп'ютер у школі і сім'ї. – 2008. – № 1. – С. 3-5.
8. Трофименко В. І. Деякі складові формування професійної компетентності майбутніх фахівців авіаційної галузі у навчанні математики / В. І. Трофименко // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми: зб. наук. пр. – Вип. 26. / Редкол.: І. А. Зязюн (голова) та ін. – Київ-Вінниця : ТОВ фірма „Планер”, 2010. – С. 524-529.
9. Key Competencies. A developing concept in general compulsory education. Eurydice. The information network on education in Europe., 2002. – 28 p.

УДК 378.147.091.313

С.Ю. Люльчак, м. Вінниця, Україна / S. Liulchak, Vinnitsa, Ukraine

ПРОЕКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ СТУДЕНТІВ ЯК ПРІОРИТЕТНИЙ НАПРЯМ ФОРМУВАННЯ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНЦІЙ

Анотація. У статті розглянута організація проектної діяльності студентів, побудова та впровадження методу проектів, інтеграції його з інформаційно-комунікаційними технологіями. Розглянуті основні способи діяльності в процесі формування ключових компетенцій у проектній діяльності студентів. Особлива увага приділена роботі студентів у Веб-квестах та Блог-квестах, що надають можливість інтерактивного спілкування, розгляд і захист власних пропозицій у розв'язанні проблеми, користуючись джерелами інтернет. Особлива увага приділяється розвитку самостійного мислення і роботи студентів. Наведене вище, сприятиме формуванню ключових компетенцій у процесі проектної діяльності.

Ключові слова: Блог-квест, Веб-квест, ключові компетенції, проектна діяльність, проблемна ситуація, способи діяльності.

Annotation. The article describes the organization of design activity of students, construction and use of a method of projects, its integration with information and communication technologies. The basic modes of activity in the formation of core competencies in design activity of students. Particular attention is given to the students in the WebQuest and Blog-quests that will enable interactive communication, consideration and protection of their own proposals to solve the problem by using Internet sources. Particular attention is paid to the development of independent thinking and working students. The above contributes to the formation of key competencies in project activities.

Keywords: Blog, Quest, Quest Web, core competencies, project work, problem situation, ways of working.

Постановка проблеми. На сучасному етапі інтенсивне впровадження інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) у сферу освіти в Україні є національним пріоритетом. При цьому актуальною залишається проблема їх раціонального використання в освітньому процесі, інтеграції ІКТ в систему дидактичних засобів.

Основним завданням сучасних закладів вищої освіти (ЗВО) є формування особистостей, які будуть

Наукове видання

**СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ В
ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ:
МЕТОДОЛОГІЯ, ТЕОРІЯ, ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ**

Збірник наукових праць

С 91 Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців:
методологія, теорія, досвід, проблеми // 36. наук. пр. - Випуск 52 / редкол. - Київ-Вінниця: ТОВ
фірма «Планер», 2018. - 465 с.

Відповідальний за випуск	Р.С. Гуревич
Оригінал-макет	С.Ю. Люльчак
Технічний редактор	О.Ю. Бойчук
Комп'ютерний набір	Л.А. Любарська
Дизайн обкладинки	Р.П. Медведєв

Збірник наукових праць включено до наукометричних баз:
Index Copernicus, Google Scholar, Україніка наукова

Збірник наукових праць «Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми» включено до переліку наукових фахових видань України у галузі «Педагогічні науки» (наказ Міністерства освіти і науки України № 1328 від 21 грудня 2015 року).

Засновник Вінницький державний педагогічний університет

імені Михайла Коцюбинського

Офіційна веб-сторінка журналу:

<http://vspu.edu.ua/faculty/imad/sc.php>

**Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації –
серія КВ № 8417. Видане 06.02.2004 р.**

Підписано до друку 07 грудня 2018 р.

Формат 60x84/8.

Папір офсетний. Друк різнографічний.

Гарнітура Times New Roman. Ум. др. арк. 54,06

Наклад 100 прим.

ТОВ Фірма «Планер»

Реєстраційне свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців серія ДК №3506 від 25.06.2009 р.

21050, м. Вінниця, вул. Визволення, 2

Тел.: (0432) 52-08-64; 52-08-65

<http://www.planer.com.ua> E-mail: sale@planer.com.ua